

Zásady ochrany dětí

Úvod

Romodrom si uvědomuje, že v situacích chudoby, sociálního a etnického vyloučení, mohou být děti velmi zranitelné. Romodrom proto považuje za svou základní povinnost chránit děti zapojené do jeho programů a činností před jakýmkoli formami zneužívání a vykořisťování. Stanovením závazku chránit děti a určením žádoucího nebo nepřijatelného chování sleduje tato politika následující cíle:

- Chránit děti zapojené do programů Romodrom před všemi formami zneužívání a vykořisťování.
- Chránit integritu a pověst organizace Romodrom i jejích partnerů zavedením řádné politiky ochrany dětí, která pomáhá odrazovat od nepřijatelného chování.

Terminologie

Dítětem se rozumí osoba mladší osmnácti (18) let podle definice Úmluvy o právech dítěte.

Ochrana dětí je činnost nebo iniciativa, jejímž cílem je chránit děti před jakoukoli formou újmy, zejména v důsledku zneužívání nebo zanedbávání dětí.

Zneužívání dítěte je fyzické, sexuální nebo emocionální týrání nebo zanedbávání dítěte, které vede k reálné nebo potenciální újmě na zdraví nebo důstojnosti dítěte.

Prohlášení a závazky

Romodrom dodržuje práva a povinnosti vyplývající z Úmluvy OSN o právech dítěte¹ a je vázán pravidly upravenými evropskými a vnitrostátními právními předpisy², a proto se snaží chránit děti zapojené do svých programů před poškozováním, vykořisťováním a zneužíváním. V souladu s tím se Romodrom zavazuje k provádění opatření na ochranu dětí. Mezi ně patří např.:

- Se Zásadami ochrany dětí jsou seznámeni všichni noví zaměstnanci a spolupracovníci Romodrom; pro zaměstnance Romodrom, kteří přímo pracují s dětmi, jsou organizována pravidelná školení.
- Analýza rizik v oblasti ochrany dětí je součástí projektů Romodrom, které zahrnují přímou práci s dětmi.
- Nábor zaměstnanců, kteří přímo pracují s dětmi, podléhá specifickým pravidlům (viz podrobnosti níže).
- V případě možného porušení těchto zásad jsou zavedeny postupy hlášení a reakce.

Za sledování a uplatňování těchto zásad odpovídají všichni zaměstnanci Romodrom, zejména vedoucí pracovníci, zaměstnanci pracující s dětmi a zaměstnanec určený jako kontaktní osoba pro ochranu dětí. Vedení je odpovědné za pravidelnou revizi zásad a její propagaci cílovým skupinám.

¹ <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>

² Zejména, ale nejen: zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, včetně prováděcích předpisů; zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Normy chování a formy nepřijatelného chování

Pokyny pro chování, které by měli zaměstnanci a spolupracovníci Romodrom dodržovat, jsou popsány v Etickém kodexu a zásadách Strategie prevence sexuálního zneužívání a vykořisťování. S ohledem na to, že chování a jednání vůči dětem vyžaduje zvýšenou citlivost, je cílem těchto Zásad doplnit existující zásady a zdůraznit formy chování, které je třeba dodržovat a/nebo se mu vyhnout při přímém kontaktu s dětmi.

Normy chování

- Zacházejte s dětmi důstojně a s respektem bez ohledu na etnickou příslušnost, rasu, pohlaví, věk, jazyk, náboženství, politické či jiné názory, třídu, zdravotní postižení nebo další charakteristiky.
- Při práci v blízkosti dětí buďte viditelní a pokud možno zajistěte přítomnost další dospělé osoby.
- Dodržujte všechny příslušné právní předpisy, včetně pracovněprávních předpisů týkajících se dětské práce.
- Při realizaci programů Romodrom, které se mohou týkat dětí, jim umožněte zapojit se do jejich příprav, naslouchejte jim.
- Pokud máte obavy o ochranu a bezpečnost dítěte, vždy se ozvěte.
- Při shromažďování údajů od dětí (během monitorování, vyhodnocování atd.) snižte riziko možného poškození tím, že budete používat kulturně vhodné způsoby komunikace, získáte informovaný souhlas, zajistíte důvěrnost a nebudete se ptát na bolestivé zážitky. Pokud je nutné získat citlivé údaje, snažte se používat nepřímé metody sběru dat a buďte připraveni odkázat dítě v tísni na odbornou péči.
- Při získávání a/nebo používání snímků dětí pro účely zviditelnění (tj. fotografování nebo filmování dítěte/děti):
 - Dodržujte pravidla definovaná obecným nařízením o ochraně osobních údajů (GDPR).
 - Zajistěte, aby produkty (např. fotografie, filmy, videa) prezentovaly děti důstojným a uctivým způsobem, aby děti byly přiměřeně oblečené a nebyly v pózách, které by mohly být zavádějící nebo vnímány jako sexuálně podbízivé.
 - Při pořizování snímku konkrétního dítěte za konkrétním účelem (medializace, propagace, fundraising atd.) vysvětlete, jak bude produkt použit, a získejte k tomu souhlas dítěte, pokud možno také rodiče nebo opatrovníka dítěte.
 - Zajistěte, aby snímky dětí, které jsou k dispozici pro veřejné použití, nezveřejňovaly žádné identifikační údaje.

Formy nepřijatelného chování

- Dotýkání se dítěte nevhodným nebo kulturně necitlivým způsobem.
- Komunikace nebo chování se vůči dětem obtěžujícím, urážlivým, ponižujícím, sexuálně provokativním nebo kulturně necitlivým způsobem.
- Zapojování dětí do jakékoli formy činnosti, která je ponižující, urážlivá, sexuálně provokativní, urážlivá nebo kulturně nevhodná či necitlivá.

- Fyzické napadání nebo trestání dětí.
- Zapojování dětí do jakékoli formy sexuální aktivity nebo jednání, včetně placení za sexuální služby.
- Přístup k dětské pornografii prostřednictvím jakéhokoli média.
- Zvaní dětí bez doprovodu a/nebo souhlasu rodičů nebo opatrovníků na opuštěná místa, pokud jim nehrozí bezprostřední nebezpečí úrazu nebo fyzické ohrožení.
- Spánek v těsné blízkosti nepříbuzných dětí bez dozoru.
- Schvalování nebo podílení se na chování dětí, které je nezákonné, nebezpečné nebo zneužívající.
- Najímání dětí na domácí nebo jiné práce, které jsou vzhledem k jejich věku nebo vývojovému stupni nevhodné a které zasahují do jejich času na vzdělávání a volnočasové aktivity nebo které je vystavují riziku úrazu.
- Diskriminace a rozdílné zacházení nebo upřednostňování určitých dětí na úkor jiných.

Hlášení o zneužívání dětí

Romodrom usiluje o vytvoření prostředí, ve kterém se oběti a osoby, které mají na mysli bezpečnost dítěte, cítí svobodně a mohou své zkušenosti a podezření nahlásit. **Romodrom proto žádá všechny zaměstnance a spolupracovníky, aby hlásili jakékoli podezření nebo odhalení zneužívání dětí v rámci jeho aktivit.**

Pro zpětnou vazbu a stížnosti, které mohou přicházet buď od cílových skupin programu včetně dětí a jejich komunit, nebo od zaměstnanců a spolupracovníků, má Romodrom nastavený mechanismus pro příjem a vyhodnocení. Sdělení stížností a informací týkajících se podezření na zneužívání je možné prostřednictvím bezpečných kanálů:

- E-mailová adresa stiznosti@romodrom.cz pro odesílání neanonymních zpráv
- E-mailová adresa pripominky@romodrom.cz pro odesílání plně anonymních zpráv (kontaktní údaje odesílatele jsou neviditelné).
- Linka +420 771 290 222 pro odesílání anonymních zpráv do hlasové schránky

Všechny incidenty musí být zaznamenány a řízeny v souladu s příslušnými vyšetřovacími postupy a standardy.

Reakce na obvinění ze zneužívání dětí

Společnost Romodrom bere všechna obvinění ze zneužívání dětí velmi vážně, ale zároveň uplatňuje presumpci nevin, dokud nebude incident oficiálně vyšetřen. Všechna obvinění musí být důkladně prošetřena. Konkrétní kroky, které je třeba realizovat při vyšetřování obvinění ze zneužívání dětí, jsou následující:

Během vyšetřování:

Bude vyvinuto veškeré úsilí k zajištění důvěrnosti a práv oběti a obviněné osoby a informace týkající se incidentu budou sdíleny pouze na základě "potřeby vědět". V případech, kdy obvinění budou znamenat porušení zákonů příslušné země, nebude již zásada soukromí platit, pokud to nebude považováno za nezbytné k ochraně práv oběti.

- Názory údajné dětské oběti budou zváženy s ohledem na doložené důkazy a na to, že děti o zneužívání zřídka kdy lžou.

- Obviněná osoba bude mít vždy možnost vyjádřit své názory/pohledy/verzi skutečností.
- V případě potřeby si Romodrom při vyšetřování vyžádá právní poradenství a/nebo radu od všech odpovědných orgánů.
- Pokud je to adekvátní (např. incident se týká porušení těchto zásad), může být obviněná osoba až do vyšetření postavena mimo výkon své profese.

Pokud k události prokazatelně došlo:

- Budou přijata vhodná kázeňská opatření, mimo jiné: (a) varování a/nebo (b) postavení mimo výkon profese a/nebo (c) propuštění. Disciplinární opatření bude záviset na povaze a závažnosti přestupku.
- Pokud se obvinění týká porušení zákonů země, ve které k incidentu došlo, nebo zákonů České republiky či země, jejímž je obviněná osoba občanem, bude incident neprodleně oznámen příslušným orgánům a obviněné osobě bude pozastavena pracovní činnost až do vyšetření.

V případě, že se obvinění ukáže jako nepravdivé nebo neopodstatněné, bude vyvinuto veškeré úsilí, aby byla práva obviněné osoby zachována.

Nábor pracovníků pracujících s dětmi

Romodrom nebude vědomě zaměstnávat ani zapojovat do svých programů, a zejména do těch, které zahrnují pravidelnou a přímou práci s dětmi, osoby, které by mohly představovat pro děti riziko. Romodrom bude rovněž respektovat místní platné právní předpisy.

Uchazeči, kteří se ucházejí o pozice, které zahrnují pravidelnou přímou a/nebo nekontrolovanou práci s dětmi, budou před definitivním výběrem na danou pozici prověřeni následujícím způsobem:

- Přihláška na danou pozici je opatřena doporučeními od předcházejících zaměstnavatelů.
- Vybraní uchazeči poskytnou písemně informaci o tom, zda nebyli v minulosti obviněni z trestných činů zneužívání dětí.
- V projektech zaměřených na ochranu dětí a práva dětí by měl mít uchazeč specifickou kvalifikaci v oblasti péče o děti, psychologie nebo sociální oblasti.

Analýza rizik pro děti v programech Romodrom

Před zahájením činností, do nichž jsou zapojeny děti, Romodrom analyzuje možná rizika pro děti, která mohou vzniknout v rámci jejich realizace. Tyto činnosti mohou zahrnovat poskytování sociálních služeb rodinám s dětmi, poskytování vzdělávacích a pečovatelských služeb dětem, školení, kterých se účastní děti, práci v nemocnicích nebo školách, sběr dat včetně rozhovorů s dětmi atd.

V případě, že byla zjištěna rizika pro děti, připraví projektový tým ve spolupráci s kontaktní osobou pro ochranu dětí akční plán, který bude tato rizika řešit s cílem co nejvíce je snížit. V případě, že se rizika nepodaří snížit na požadovanou úroveň a projektové činnosti by způsobily dětem újmu, předloží projektový tým tuto záležitost vedení, které by mělo rozhodnout, zda lze přijmout další opatření k řešení rizika (rizik). Činnosti, které by děti poškodily, se nesmí provádět.